

J. Bankys 333 Wythe ave

DARBININKAI VISU SALIŲ, VIENYKITĖS!

KOVA

Lietuvių darbininkų savaitinis laikraštis, išleis kas penktą, Philadelphia, Pa. U.S.A.

Prenumerata:
 Ant metų | visas šalis svieto..... \$ 2.00
 Ant pusės metų..... \$ 1.00

Apgarsinimų prekės:
 syklj coils 50c; mėnuo už colj 1.00; metal už colj \$ 10.00.

Siunčiant raštus, pinigus ir visuose kituose reikaluose susinesant adresuokite:
 „KOVA“
 412 Siegel str.
 Philadelphia, Pa.

KOVA

„KOVA“ The Lithuanian weekly, published every Friday, by J. O. SHRYVDAS, 412 Siegel str. Philadelphia, Pa.

Subscription rates:
 One year in all parts of the world \$ 2.00
 Six month „ „ \$ 1.00

All communications should be addressed to:
 „KOVA“
 412 Siegel str.
 Philadelphia, Pa.

ORGANAS LIETUVIU SOCIJALISTU PARTIJOS AMERIKOJE.

Nr. 9

Philadelphia, Pa. 2 Kovos (March) 1906 m.

Metas II.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Keletas žodžių apie susivažiavimą Philadelphiaje.

Sulyg pakvietimo kun. Žilinskio suvažiavo Philadelphiaje 22 vasario apie 250 žmonių. Kiek buvo iš svietur, neteko dar sužinoti. Paviršium kiek žinoma, tai vienok vietinių žmonių dalyvavo apie trečią dalį viso susirinkimo.

Susirinkimas atsidarė nuo 10 tos iš ryto, Continental Hotel'uje, ir, prasidėjęs nuo trukšmo, traukėsi iki pietų vien tik su perskaitymais mandatų ir išrinkimu susirinkimo vedėjų. Išrinkta šie: pirmsėdis, drg. Juozas Szukys iš Brooklyno; je vietininkas p. Račinskas iš Baltimorės; 1-mas sekretorius, V. Daukšis iš Philadelphiajos; 2-ras sekretorius, F. Bagočiūš iš Pittsburgo. Potam išrinko dar presos komitetą ir visi išsikirstė ant pietų.

Po pietų – pirma ir paskutinė sesija – prasidėjo nuo 2-ros valandos. Skaityta likusieji mandatai ir prisijusieji pasveikinimai.

Potam vedėjas susirinkimo, drg. J. Szukys, pareikalavo nuo susirinkimo rengėjų programo, sulyg kuriuom būtų galima vesti susirinkimo tvarką, t.y. dienos rėdą. Pasirodė, kad rengėjai – kun. Žilinskas, kun. Kaulakis ir dr. Szliupas – programo visai neturi. Vieton to, tuojuos dr. Szliupas pasiūlė perskaityti savo jau sutaisytą rezoliuciją. Priimta. Rezoliuciją perskaitė pats dr. Szliupas. Jos skaitymas užėmė kokias tris čvertis valandos. Sulyg savo ištisumo, rezoliucijos pirmosios tris dalis skambėjo kaip istoriškas papasakojimas apie lietuvius, o ketvirta, užbaigiamoji dalis užvėrė keletą reikalavimų Lietuvos politikos linkui.

Perskaičius tą rezoliuciją pirmsėdis susirinkimo užklausė delegatus, ką jie apie ją mislija. Iš kilo didelis trukšmas. Konservatų pusė rėkė „priimta“, radikaliskoji ir revoliucionierių šalininkystė priešinosi. Ypatingai kilo karšti protestai už rezoliucijos linkmę, kurioje labai

tamsiai buvo išsireikšta apie Lietuvos revoliucijinį judėjimą. Nepakakinti teipgi buvo revoliucijiniai gaivalai už išsireikškimą, kad susirinkimo reikalavimai turį buti vykdomi diplomacijos keliu: ten buvo pasakyta maždaug teip, kad reikalavimus reikią siųsti Rusijos ministerijon ir rusiskam ambasadoriui Vašingtonan. (Neturime čion po ranka tos rezoliucijos, taigi nē nepaduodame jos. Ji tilps su laiku laikraščiuose). Paduota iš revoliucionierių pusės įnešimas, kad tą rezoliuciją padėti ant stalo vietoje nešančio programo ir punktas po punkto svarstyti. Tas priimta ir didžiama nubalsuota. Tada dr. Szliupas karštai atsistojė ir užprotestavo sakydamas: „arba primkite ją kaip yra, arba atmeskite.“ Vel trukšmas. Kunigai ir konservatiskoji pusė gimdo agitaciją už priėmimą. Radikalai protestuoja už lauzymą pirmojo nubalsavimo, bet juos šveicoriai tildo. Galiausiai visi salėje sušoko ant kojų. Trukšmas, riksmas ir švilpimai. Tarpe ermyderių ir klegesių vėl konservatai varo agitaciją, grupos prie durių ir grupos prie stalo rėkia „priimti“. Ant galo teip išėjo, kad riksmu gimsta naujas balsavimas ir dauguma iškeltų rankų priima, be perkratymo ir tik pačiam dr. Szliupui perskaičius.

Po to paimita rezoliucijos kitos. Tai buvo prisijusta susirinkiman iš įvairių kraštų Amerikos, nuo draugysčių, kuopų ir pavienių. Didesnė dalis tų buvo prisijusta „Kovos“ redakcijon, kurias dg. J.O. Szirvydas čiapat perdavė. Nubalsuota jās visas perskaityt. Ima jās skaityt. Pasirodo tų rezoliucijų labai daug – apie šimta. Beveik visos jos revoliucijinės. Reikalauja remti Lietuvoje revoliuciją. Pripažįsta už revoliucijos vadovą Lietuvos socialdemokratiją. Skaitymas traukiasi vienos rezoliucijos po kitai. Skaito sekretorius F. Bagočiūš. Beskaitant konservatų šalininkystė užprotestuoja už skaitymą įnešimų ir rezoliucijų nuo pavienių. Nežiurint ant to, skaitymas traukiasi; atmesta tik vieną, kurios negalima

buvo perskaityt. Baigiant skaityt, vienoj rezoliucijoj pasitaiko papeikimas demokratų. Dr. Szliupas iššoka į priešakį ir sušunka: – „ar matot, kad 400 socialistų mums šmeizia!“ Pakiła visa salė. Radikaliskoji pusė šaukia į kitą, rodydama į dr. Szliupą: „ar jūs nematot, kas kelia čia vaidus!“ Riksmis ir švilpimais dr. Szliupas priverstas tampa atsistėt. Išbėga kun. Žilinskis į priešakį ir ramdo dr. Szliupą, pirmsėdis daužo į stalą, kun. Kaulakis grumoją uždaryt salę, šveicoriai stengiasi nuramdyt publiką. Biskį aptilus, pabaigta skaityt rezoliucijos, bet perskaičius jos užmirštos, o priimta viena dr. Szliupo.

Prasideda rinkimas komiteto. Dr. Szliupas aiškina reikalingumą komiteto. Radikalai reikalauja revoliucijinio komiteto. Dr. Szliupas su kirčiu pasako ir atkartoja šiuos žodžius: „Lietuvoje revoliucijos nebuvo ir nėra!“ Vėl trukšmas ir judėjimas. Baigiasi 6-šios. Kun. Kaulakis prailgina laiką buvimo aut salės iki 7-ų. Stato kandidatus ir kiła tarp konservatų agitacija prieš radikalus. Kunigai ir dr. Szliupas vienval priešakyj. Radikalai ramiai sėdi. Pastatyti kandidatai eina per balsus. Radikalų priešai višija. Beto, radikalų kandidatai pradeda atsiskakt nuo kandidatuos, nes kun. Žilinskis ir dr. Szliupas šaukia nuo priešakio kad „Czion perdaug įeis partvishkų žmonių“. Agitaciją kunigai veda viešai ir slapčiai.

Eina balsavimai ir didžiama balsų išrenka į komitetą suėmimui revoliucijinių aukų šiuos: pirmsėdziu kunigą Pėžą, sekretorium susinesimų su užrubežiu p. Szerną, naminiu sekretorium p. F. J. Bagočiū, išdininku p. T. Dudį iš Philadelphiajos. Priziurėtojus išdo: pp. A. Linauską iš Philadelphiajos, J. Tareilą iš

*) Tą patį dr. Sl. buvo pasakęs ir tuojuos po perskaitymo savo rezoliucijos. Bet tuometu atsistojęs p. Šernas, „Lietuvos“ redaktorius, maždaug teip pasakė: „Kad Lietuvoje yra revoliucija to niekas negali užginčyti. Ir aš norėcia kad tas būtų idėta rezoliucijon“. Tas padarė ant susirinkusių didell įspudį. Vienok per trukšmą viskas nusimala.

Ansonia, Ct., p. Povilaiką iš Waterbury, Ct. (Pilningesnis pranešimas apie komitetą ir jo tiesas bus pranešta prezos komiteto). Komitetas didžiama nubalsuotas tik išpilomuoju visuomenės agentu. Bet instrukcijų jam nepaduota. Išdininkas užsistato 5.000 kaucijos. Įnešta apsirinkti kurį iš Amerikos liet. laikraščių už organą. Radikalų pusė paduoda „Kovą“. Eina balsavimai. Konservatai sumuša. Organo nepaskirta visiškai.

Susirinkimas poto išrištas.

Kunigai susirinkime dalyvavo šie: Žilinskas, Kaulakis, Dumčius, Pėža ir Jusaitis. Daugiau nesimatė.

Žinios iš Lietuvos.

Szioms dienoms gavome laiškelį nuo ypatos arti stovinčios prie reikalų Lietuvos Socialdemokratų Partijos ir prie keravijimo revoliucijinio judėjimo Lietuvoje. Nors neesame autorizuoti ką nors garsinti iš to laiško, tačiau tikimės, kad jo autorius neims už blogą, jei savo skaitytojams keletą ištraukų paduosime, kurios mename bus labai aktyvūs Amerikos visuomenei perskaityti, ypač šiame laike, kada čionai prasidėjo bauri reakcija, ir laisvamaniai su tautiniais-demokratais vienijasi su kunigais ir kovoja prieš revoliucionierius-socijalistus. Ištraukas paduodame tikrai iš vietų lytinčiusi viešus reikalus.

Sztai jos. (Laiškas rašytas 15 vas., 06)

„Brangus drauge. Pasiųstus Jus \$ 370 jau seniai apturėjome ir andai pranešėme... Apturėjome teipgi ir tuos \$ 400, ką pasiuntė per Drezdener Bank – 2 I. 06. Už viską nuoširdžiai ačiu aukautojams ir Jums už patarnavimą. Dėl viso ko pridedam čionai dvi kviti: N 16 – ant trijų šimtų septynesdešimts dol. ir N 23 – ant keturių šimtų dol. N 16 pakvituots „Darb. Balso“ num. 11–12 praėjusių metų ant 406 pusl., o N 23 bus pakvituots neilgtrukus num. 1–2 „D.B.“ šių metų. Dar tie numeriai neišėjo – negalėjom suspėti kas mėnesį leisti, nes pristigo darbininkų: daugumas suimta, kiti turi slapstytis ir negali darbuotis.

„Matote, prie mus reikalai dabar stovi nelabai gerai, nors nenusiminę esam nė trupučio. Darbuojames kiek galėdami... Net kaliniuose sėdėdami rašo... Maskolių valdžia vis labiau ir labiau siunta, kuom sukels pagaliaus tokį įniršimą, kad jokios armatos jos nebeapgins nuo prazvimo. Durnovo šiose dienose išdavęs cirkuliarišką prisakymą visiems gubernatoriams, kad agitatorių ir maištininkų neareštuotų, bet tiesiog n u š a u-

tu, nes tik tokiu budu tėsą galima valdžios autoritetą palaikyti. (Vorwarts'e tas prisakymas atspaudjts su numeriu ir diena. Buvęs šifravotas, bet jį pasisekė perskaityti). To prisakymo pasekmės visur matomos, nes bašibuzukai žudo nekalčiausius žmones be jokio reikalo ir pasigailėjimo, bile tai valdžiai tinka. Teip neseniai Griškabudžio valsčiuje tapo nušauts jaunas vyrukas – Andrius Baltrušaitis, regesi brolis „V.L.“ redaktoriaus. Jisai, teisybė, buvo vienas iš darbščiausių socialdemokratų toje apie linkėj Ant laidotuvių buvo prakalba socialdemokratų. – Suprantama ir žmonės nesnaudžia, bet kur galėdami naikina nevidonus. Teip, neužilg po nušovimui draugo Baltrušaičio buvo užmušts garsus šnipas ir provokatorius nuo Senapilės – Kubilskis, kurį visuomet sergėjo 25 dragunai, o vienok nuo žmonių keršto neišsisukė. Teip eina dabar pas mus reikalai. Visur plusta tik kraujas, visur auga įniršimas ant tų nevidonų ir begėdžiausių veidmainių – caro ministrų su Vitte ir Durnovo ant pirmos vietos. Nors žmonės šiek-tiek aptilo ir kaip ir nusigando, bet tame matoma tik lyglai-kinė baimė, ne kas kitas. Visi tik laukia progos, kad užpulti ant priešų ir juos galutinai iš čia pavaryti. Juk tai negalimas daikts, kad čionai vis tiek daug bus kareivių, kiek dabar privarė. Be abejonės paskui turės valdžia tuos kareivius ištraukti iš šio krašto. Ir kaip tik jų skaitlius susimazjts, beabejonės žmonės užpuls ant likusiųjų, – jau vien dėlto, kad įgyti daugiau ginklų ir amunicijos. Dabar jau rašo laikraščiuose, kad pavaraij vėl sukils kaimiečiai Maskolijos vidury. Kaip tada valdžia juos suramjts, nėra galima apspresti. O juk prieš masų sukilimą nė kareiviai nieko nepadarjts. Jei sukils, tai visi pasistengs bent šiek-tiek apsiginkluoti; dabar visur priešinos beveik beginkliai žmonės, nes nebuvo nieks užtektinai prie sukilimo su ginklais rankose prisirengę... Žinoma, viskas buvo daryta, kiek galima tikrai buvo atlikti tokiose, kaip tuomet aplinkybėse. Buvo pirktai ir šaudyklių ir revolverių ir štur-tur padalinta. Bet daugiausiai miestuose, kaip Kaune, Vilniuje ir kt. Žinoma, sulyginant su valdžios apsiginklavimu – tai buvo per mažai, bet daugiau ir negalima buvo. Pirmas – ginklai ne teip lengviai gaunami, kaip išrodytų; nes visur, net Belgijoje, vyresnybės eina po caro pusės, ir kiek įstengdamos rupinasi trukdyti darbą supirkimo ir pristatymo ginklų. Gal iš telegramų žinote, jog neseniai areštavo Belgijoje latvij Kovalevskj. Tai dėl ginklų. Ir visur teip daroma. O jau apie Prusų po-

liciją, tai nėra ko ir kalbėti, šioji eina tiesiog iš vieno sa maskolių žandarais...

„Kunigų reakcija pas mus jau anksčiau prasidėjo, negu pas Jus, Amerikoje. Vyskupai, kaip tikri caro bernai, prisakė savo kunigams, kad padėtų valdžiai naikinti socijalistus ir revoliucionierius abelnai. Kurie neein prieš valdžią, kaip mus garsingi demokratai, tiem valdžia nieko nedaro. Mus demokratai, kaip žinote jau, turi net savo organą Vilniuje ir gali „legališkai“ viską daryti, net caro manifestus kritikuoti. Turbut ir pas mus demokratai neilgtrukus pradės pusti į vieną dudą su kunigija; mėg čionai jau iš anksto to laukėme... Dabar daug išeina atsišaukimų (vietinių organizacijų) prieš kunigiją ir jų vergų politiką. Visgi dyvina, kad Amerikos lietuviai darbininkai to dar nesuprato, nes vis dar deda aukas ir siunčia demokratams. Tuli rašo ir klausinėja, ką demokratai esą padarė ir ar jie verti pagalbos. Keisti tai žmonės, kurie dar savo nuomonės negali susistatyti! Rods jau pakaktinai galėjo persitikrinti iš balso čielos Lietuvos, atsiskardėjusio Amerikos laikraščiuose, apie darbus socialdemokratų...“

Iš revoliucijinio judėjimo Rusijoje.

Iš Rostovo prie Dono praneša, kad agrariškas judėjimas siaučia ten smarkiausiu budu. Sodiečiai reikalauja paliuosuot iš kalėjimo brolius Mazurenkus, pažįstamus sodiečių susivaziavimo Maskvoj organizatorius. Daug vietose kariumenė pradėjo vest egzekucijas. Maišto dalyvininkai yra šaudomi ir beširdžiai mušami. Charkovo rėdyboj agrariškas judėjimas priėmė negirdėtus žingsnius. Kursko rėdyboj 30.000 sodiečių prieš rėdą maištą pakėlė. Pasiūsta čia dauguma kariumenės. Sodiečiai solidariskai mokėt mokesčius atsakė; pavasarij-gi nusprendė apskelbt viešą streiką. Socijalistų revoliucionierių propaganda tarp sodiečių daro negirdėtus žingsnius. Sodiečiai tiki į pastarąjį savo ir komunistų mokslo laimėjimą. Numalšintus Saratovo, rėdyboj agrariškas judėjimas, vėl atsikartojo. Serdobskam paviete išplešta ir sudeginta visus dvarus. Kazokus, numalšinimui maišto pasiūstus, Novouziemskam paviete, sodiečiai išpiovė lyg vieno. Mokesčių visa rėdyba ne moka. Daugelį vidutinių ir rytinių rėdybų siaučia jau baisusis badas.

Minske į gubernatorių Karlovą mesta bomba. Nepažįstama čia moteriškė 6 kartus šovė į policmeisterį Norovą. Žudejai sugauti. Gomeliuj, Magilevo rėdyboj, sukilimas, kuriame ir geležinkelio

darbininkai dalyvumą ėmė. Miestas išplėstas ir iš visų pusių padegintas. 200 sąkrovų ir 30 namų sugriauta; blėdies padaryta ant 4 milijonų rublių. Susirėmime su kariūnėnė daug užmuštų ir sužeistų. Berdičeve 50 žydų suimta už proklamacijų dalinimą, idant boikotuoti „dumą“. Ant stoties Borisogliebsk penkiais šūviais sužeista Lazarevskij, rėdybos teismo urėdininką. Žudėją suimta. Už dalyvumą streike 1.100 urėdininkų ir tarnų Pagirijos geležinkelio prašalinta. Afinovkoj, Terespolio pavieta, kruvinas susirėmimas su kariūnėnė. Užmuštos ir sužeistos 26 ypatos. Į greitąjį traukinį ant stoties Birzula šauta aštriais šūviais.

Žirardove suimta 330 darbininkų ir juos į kalėjimą Varšavoj pergabenta. Varšavoj nušauta Hermaną Miličą, pabrūkio savininką. Už užmušimą Kovalskio, tramvajaus stoties viršininko, suimta čia 24 darbininkus. Lodziuj 30.000 darbininkų, Žirardove 8.000 randasi be darbo ir duonos. Varšavoj eit pradėjo naujas laikraštis „Protest“, – tikslu jo kova su katalikiška bažnyčia, redaktorium lenkas kunigas. Varšavoj areštuota 47 ypatos. Nušauta čia anarkistą Nigelsoną. Karčeve užmušta du žemskiu sargu.

Rygoj suimta 30 latvių revoliucionierių. Vidžiamėj tvarka įvesta. Penkius revoliucionierius nušauta. Kurše 6 sukilėlius nušauta. Buris apsiginklavusių revoliucionierių Rygoj į geležinkelio stoties dvarą įžengė, urėdininką užmušė bei 2.500 rublių paėmė. Tame pat laike po Rygą, ant vienos iš mažesnių stočių, revoliucionieriai užpuolė, užmušė stoties viršininką ir jo pagelbininką sužeidė. Čia ir ten žudėjai pabėgo. Kurše, netoli Tukumo, užmušta vieną iš turtinčiausių žemės savininkų, grafa Lamdorfa ir baroną Recke sužeista. Rygoj ant politiško kalėjimo užpuolė revoliucionieriai, užmušė agentą, keletą kareivių ir paliuosavo 5 žymius politiškus prasiškaltėlius. Revoliucija Rygoj nesibaigia. Iš namų langų revoliucionieriai šaudė į policiją, iš gatvių policijos biurai esą apšaudomi.

Carskoj Sיעלėj kratos ir areštavimai. Skaitlius sulęg šiol Rusijoj suimtų žmonių siekia jau 150.000 ypatų. Petrapilėj eit pradėjo „Vojenny gos“, – laikraštis armijos ir laivyno reformoms pas kirtas. Petrapilės aplinkėj atsibuvo antras sodiečių susivažiavimas. „Vicėrunyj gos“ praneša, kad kongresas vienbalsiai nutarė boikotuoti „dumą“. Imatroj, Suomijoj, laikomas buvo „Sojuz Sojuzov“ (Sajunga Sajungų) kongresas. „Berl. Local Anz.“ praneša, kad rusi-

kai-lenkiškoji revoliucijinė partija, viršininkui banko firmos „Mendelson & Co.“ Berlyne mirties nusprendimą paleidė, – už tai, kad toji firma savo pinigais rėmimui rusiškų finansų kredito prisideda.

Sukilimas Kaukaze plėtojasi negirdėtu budu. Padėjimą sunkų aprašyt, nes visos rėdybos ir Kaukazo kraštai, Kutaiso rėdyba ir visa Užkaukazė, nuo Rusijos visiškai atskirtos. Imtynės einasi Erivaniaus rėdyboj; užkaukaziniai Juodųjų jurių pakraščiai, su miestais Batumu ir Soči randasi revoliucionierių rankose. Užkaukazės geležinkeliai teipat jų rankose. Dagestane sukilimas prasidėjo. Sziauriniame Kaukaze užpuoliai ingušų ant kazokinių sodžių atsikartoja. Gruzinais autonomijos trokšta. Starosolskoj, Kutaiso rėdybos gubernatorius tapė suimtas ir kaipo politiškas prasikaltėlis į Tiflisą pergabentas. Tiflise ant Griaznovo, generalinio štabo šefo mesta bomba. Generolas žuvo; žudėjas suimtas.

Siberijos miestai: Irkuckas, Krasnojarskas ir kiti republikas apskelbė. Geležinkeliai sukilėlių rankose. Revoliucionieriai Krasnojarske gubernatorių į kalėjimą įmetė. Vladivostoke laidotu vėse 22-ųjų, laike sumišimų nušautų kareivių, dalyvavo daug tukstančių žmonių. Ten bausis sumišimai vėl atsikartojė. Vladivostokas nuo Rusijos atskirtas. Susinėšimas panaikintas. Kitų žinių nera.

Spaudos padėjimas Petrapilėj yra labai sunkus. Anot „Malvos“ tenai dabar vedamų yra 120 laikraščių provų. Petrapilėj suimta 6 parako funtas, 29 pirokselinos skrynelės, 8 dinamito kilogramus, įrankius pašpartų dirbimui, revolverius ir įrankius dinamito dirbimui. Kitoj vietoj rasta čia 110 bombų, 55 pakelius biksfordiško siulo, dinamitą, revolverius ir baltą ginklą. Apskritai, įvairiose Petrapilės vietose suimta apie 400 bombų, didžiąją sprogstančios medegos sątaupą ir t.t. Ginklus revoliucionieriai paslėpė. Maskvoj atimta 80 bombų, tris angliskus kulkosviedžius, daugybę ginklų. Ant geležinkelio Maskva-Riazianius sukonfiskuota 100.000 karabino šuvių. Tuloje atidengta bombų dirbtuvė. Taspat Naujame Novgorode. Ant stoties Rurajevka, Penzos rėdyboj, rasta ginklų ir bombų sątaupą Rostove prie Dono atimta 14 patrouų skrynių, 320 parako kilogramų, dinamitą, daugumą įvairių ginklų ir medegą dirbimui sprogstančių šuvių. Ekaterinoslavoj suimta du ginklų vežimu, 64 dinamito kilogramus, 30 bombų ir daugybę ginklų. Priegtam rasta bombų dirbtuves, ginklų ir šuvių sątaupas Kije-

ve, Odesoj, Mogileve, Vilniuj, Rygoj, Dinaburge ir t. t.

Jureivis.

Kam mums reikalingas Vilniuje selmas.

(Tęsia iš Nr. 8)

Bet, rasi, tas tautų persekiojimas mums, darbininkams, nieko nekenkia? Pasirodo, kad ir labai kenkia. Ar gi vieną mėš rasime darbininką, kuris visiškai nemoka svetimos kalbos, ir užtai jis yra visur stumdomas; nė jis teisme (sude) negali susikalbėt, nė krasoj (pačte), nė kokioj kancelerijoj; neuėjus į karumenę (vaiską), kiek jis gauna antausių, kolaik neišmoksta svetimos kalbos; ir tai da nugruoda į kažin-kokius nepasviečius! Arba tikėjimo persekiojimas – visi mėš turime už tai stoti, kad kiekvienas žmogus, kaip sau nori, teip galėtų tikėti; nieks jo negali dėl tikėjimo persekioti! Be to da viešpataujančios tautos, kaip maskoliai, patįš daug tamsesni už kitus budami, bijosi, kad „pakraščiai“ perdaug toli užpakaly jų nepalikty, užtai gina čionai naujus geležinkelius tiesti, dargi apsunkina naujus pabirkus statyti ir tam tikras mokyklas kurti; jie bijosi, kad čia žmonės „perdaug“ neapsišviestų, užtai neleidžia augstųjų mokyklų įtaisyti... Tai, be abejonės, labai atsiliepia ir darbininkų gyvenime.

Tokiu budu tautos prispaudimas ypatingai guli ant darbininkų sprando, ir mėš, socialistai, negalime teip sau palikti šito dalyko. Socialistai eina prieš kiekvieną pikty, kuris darbininkams kenkia, – eina ir prieš šitą. Ne mūsų yra darbas garbinti tautos praeitis, gražiuoties lietuvių kalba, pasakoti, kad nėsą kitos tokios gražios ir senos kalbos, kad Lietuvoj teip viskas gražu, malonu, miela, bet mūsų darbas eiti prieš kiekvieną jos prispaudimą.

Tai kas gi tokiu budu mums reikia daryti? Pirmiausia mėš reikalaujame, kad visos tautos ir kalbos turėtų lygias tiesas ir kad kiekviena tauta galėtų pati savo reikalais rūpintis. Savo keliu vienas seimas anaipol negali aprupinti tolimiausių Maskolijos šalių; Lietuvos ir Sibero, Kaukazo ir tų šalių, kur nėkuomet sniegas nesutirpsta; viena, tuomet nedaug tesusimąžs mažesniųjų tautų prispaudimas; antrą, kaip gi galės tie, iš visų kraštų susirinkę į vieną vietą, pasiuntiniai tarties apie kokio-nors krašto reikalus, kad jų didžiuma visai nepažįsta to krašto reikalų? Čia butinai reikia leisti kiekvienam kraštui pačiam savo reikalus rūpintis, kitaip sakant, reikia duoti kiekvienam kraštui kuo-didžiausią a u t o n o m i j ą. Mėš iš savo

pusės reikalaujame Lietuvos autonomijos su Vilniaus seimu, išrinktu visotiniu, lygiu, tiesiu ir slaptu balsavimu visų, pasiekusiųjų 20 metų, vyrų ir moterų. Tegul tas seimas sutaiso mūsų kraštui pamatinius įstatymus! Tegul jis nutaria, koku būdu mums reikia susidėti su savo kaimynais! Galima tikėtis, kad Vilniaus seimas daug daugiau atneš ir darbininkams naudos, negu Peterburgo, nes Lietuva vis-tik jau daug yra šviesesnė už Maskoliją, užtai ir pasiuntiniai čia galės būti geresni išrinkti; Peterburge būdami, jie visai paskęstų plačiose maskolių ponų eilėse, o čia daug ką galės padaryti. Tokiu būdu ir mažesnės tautos, Lietuvos gyvenančios, Vilniuje galės gauti didesnes tiesas, negu Peterburge; mes gi, lietuviai, visiškai atsikratysime nuo svetimo prispaudimo. – Tai kodėl mes reikalaujame Vilniaus seimo!

Bet kaip įgyti toksai atskiras seimas? Žinoma, geruoju mes jo negausime. Jau ir dabar caro tarnai pasakė, kad mes visai nė nesvajotume apie kokią Lietuvos autonomiją; girdi, turi po senovės likti viena didelė, galinga Maskolija! Niekam negalima nuo jos atskirti, nė savo seimų kurti!... Bet tai nieko: mes žinome, kad caro valdžia geruoju nieko neduoda, o viskas reikia nuo jos paimti, išplėsti jai iš nagų – taip ir čia bus. Ne mes vieni reikalaujame tokio atskiro seimo, o ir Lenkija, Kaukazas. Kova už tai, jau žuvo ten nevienas žmogus; nevienas žus ir pas mus, bet blogo nematęs, gero neregėsi! Štai Suomija arba Finlandija jau sugražino sau, šeši metai atgal išplėstas, tiesas, jau ji įgijo sau atskirą seimą – taip-pat anksčiau ar vėliau įgysime jį ir mes, tik turime, nenuleidžiami rankų, tolyn varyt pradėtą darbą.

V. Kapsukas

DARBININKO KRONIKA.

¶ „Vien. Liet.“ nr. 8 tulas drg. iš LSDP. rašo iš Lietuvos daug apie šėdieninį ten padėjimą. Prancūza iš apielinkų Senapilės ir Kalvarijos papietų, apie tebinančią smarkią kovą kaimiečių revoliucionierių, su caro valdžia ir su kitais atgaleiviais Lietuvoje. Mat paskutinieji eina su valdžia ir nenori klausyt Vilniaus Susivažiavimo nutarimų, padeda caro valdžioms nusmerkti savo tautos revoliucinį pasikėlimą, palaiko valdžią mokesčiais. Visur, kur tik Susivažiavimo parėdymus niekia, ten tyčia išdrasko raštines ir teismus, kad priversti žmones pertraukti susinešimus su senąja tvarka. Prakalbos visur nesiliauja. Kur caro valdžia dar yra užsilikusi, tai vien tik su pagelba karumenės. Toliaus, prašo kuodaugiausiai pašalpos. Sako: „Tu-

rime viltį, jog Jūs ten, Amerikoj gyvendami, paremsite mūsų tą sunkią kovą... Ak rėds! jau daug pagalbos gavom mes LSDP. ant ginklų ir agitacijos, už ką širdingai ačiū! Girdim per laiškus, kad daugelis nenori užsitikėt duodami aukas, ir kad pinigai galį kur nors prapulti. Tam, broliai, meldžiam netikėt, nes pinigai negali niekur kitur eit, kaip tik ant revoliucijos darbo, t. y. – ant ginklų ir agitacijos; už tai prašom aukaut kuodaugiausia; tuom mums priduosit daugiaus spēkų toj baisioj kovoj už žmonių laisvę.“

¶ Philadelphia, Pa. – Per vestuves dr-go S.Gelžinio su M.Atrauskiute, susirinko pusėtinas burelis svečių, kur visi gražiai pasibovijo ir užmanius parinkti aukų kovojantiems mūsų broliams Lietuvoje, maž visi tam pritarė. Aukavo kiek kurs galėjo, o katrie ir nenorėjo prisidėt prie to švento darbo, tai bet-gi riksmų nekėlė, kaip girdėt kad daugiur tas atsitinka. Tapo surinkta 6.30, katruos nutarėm pasiūsti LSDP. per „Kovos“ redakciją. – J.Grušas. (Vardai pagarsinta 8 Nr. – Red.)

¶ Lebanon, N.H. – Garbingas redaktoriau „Kovos“! Prisiunčiu \$2.00: vieną už laikraštį, o kitą skiriu dėl revoliucijos socialdemokratam. – Czionaitinių lietuvių joku būdu negali prikaltinti prie aukų; jeigu užmeni, tai dar tampi išjuoktu ir yra tokių, ką dar su kuloku grumoja, girdi, tik karė nuog dievo duota, o revoliucija tai bedievių išmislyta; girdi, jūs bedieviai tai galite sau aukauti ir šelpti tokius, kaip patįs esate; o mes tai turim kunigų klausyti pamokslų, o ne socialistų. – Tai ką gali tokį tamsų žmogelį prikaltinti, kuris niekad neskaito svietiškių raštų, vien tik peklines knygas, kunigų cenzuruotas, kurias perskaitęs tikrai turi drebėti įtikėjęs į jas; nes kur gi: „degsit, niekad nesudegsit, sopuliuose visad rėksit“. O jie sau pilvus išvertę šypso iš tamsių žmonelių, prirašę visokių pasakų, nuo kurių tamsus žmogelis prisiskaitęs net iš galvos eina, mislydamas, jog degs ir niekad nesudegs!.. Jei jam užmini apie tautiškus darbus, tai sako: kas man toji tautystė, jeigu aš ją gaivindamas peklą užsitar-nausiu, o po myriui reiks smalų gerti. Mat jis nežino, kad šėdien peklos jau ir kunigai niekur nebesuranda; vienai sako žemėse, kiti ore. Bet vargšai žmonės nesimato, kad jie jau ir dabar pekloj gyvena ir vėlniai iš jų traukia paskutines gijas... – P.Treimavyčius.

¶ New Baden, Ill. – Garbi Redakcija „Kovos“. Prisiunčiu čia „Revoliucijos lapelį“ su aukomis, viso 2.00. Daugiaus surinkti nebuvo galima. Mat pagal

vietinių žmonių nuomonę, socialistai – girdi – piauna žmones. Už tai vietiniai lietuviai socialistų labai neužkenčia, jie bijosi, kad jų giminių Lietuvoje neišpiautų... Tamsunai jau net per laiškus klausinėjo, ar daug žmonių socialistai išpiovė. Jų nuomones patvirtina „Saulė“, kurią tik vieną vietiniai lietuviai teškaito. Mūsų lietuviai gatavi važiuoti Lietuvon ginti mielaširdingąjį carą nuo socialistų. Geresnių lietuvių, suprantančių šiek-tiek viešus reikalus yra vos 3. – Veliju viso labo, J. Pašalinis.

¶ Bennington, Vt. – Kaip buvo rašyta 7-ame num. „Kovos“, kad yra reikalingas tam tikras fondas važiuojantiems į Lietuvą revoliucionieriams, tai mes, Beningtono lietuviai, nutarėm paaukauti tam tikslui, po kiek galėdami ir sudėję 3 00 pasiunčiam „Kovos“ redakcijon (Vardus ir auką pagarsiname aukų skyriuje. Su žuomi atidarytas tampa tam tikras, dėlei važiuojančių Lietuvos revoliucionierių fondas. – Red.) Butų naudinga, kad ir kitų miestų lietuviai tą patį darytų; nors po mažai, bet kad visi aukautų, tai pasidarytų daug ir pinigų. Juk ir skruzdės neša po vieną šapelį, o vienok sukranja dideles kupetas. – J. Zubas.

¶ Ansonia, Conn. – 4 vasario buvo vestuvės gerų tautiečių: A. Marinavyčiaus su mergina O.Taruškiute. Prisirinko žmonių visokių: lietuvių, anglų ir lenkų; gali sakyti buvo tikras tarptautinis mišinys; tiktai gerk ir gerk, daugiau nieko. Buvo žiūminta apie aukas ant revoliucijos, bet kada gi mus broliai tuom tarpu buvo gerai „nusišaučiavę“, tai užmanymas neišdegė. Bet štai 11 vasario susirinko tie pats svečiai, atkartodami vestuves ir neužmišo mus tautos reikalus. E.Voketaitis paprašė, kad kiek paaukautų. B.Jurkša perėjo per susirinkusius ir sumetė 11.75, kuriuos pasiunčiam „Kovos“ redystėn ir paskiriam LSDP. Buvo ir priešų rinkimui aukų. K.Rubinas mušė su ranka per skribelę, net centai išbirėjo; mažu butų ir daugiau sumetę, bet kaip pamatė, kad žmogus siunta, tai daugumas prasišalino, bijodami kad nepadarytų gaspadoriui bėdies. Toliaus susipras ir mus tautos priešai. (Tokių tautos priešais negalima vadinti, jie yra tik tamsybės vergeliai. – Red.) Reikia laukti, su laiku prasiblaivys ir gaus protą – Aukautojams ištariu vardan tėvyinės nemirtiną ačiū, o priešams tebūni pusta. – M.Voketaitis.

Iš lauko Partijos.

¶ Rentone, Wash. susitvėrė nauja kuopa LSPA. iš penkių sąvarių. Czion

lietuvių yra nedaugiausiai, bet socializmui dirva tarp jų gana miokšta. Reikia tikėtis, kad kuopa didysis.

|| Mums praneša iš Worcester, Mass., kad 18 Vasario susitvėrė LSPA. kuopa iš 25 sąnarių – Linksma naujiena iš Massachusetts!

|| Cleveland, Ohio, 3-čia kuopa laikė susirinkimą, kur prisirašė 4 nauji sąnariai. Kuopelė didinasi, kaip matot, broliai. Turime jau 16 draugų. Sumokėta mėnesinių 2 70, paaukavo drg. J. Stirbis „Kovos“ Fondan 50c. Viso labo prišunčiam „Kovos“ redakcijon 2 90 ir prašom siųst naujiems draugams organą.

Sekret. 3 kuopos, J. Labanauckas.

! darbininkus.

El! jūs varguoliai atsibuskit.
Nutrenkit jungą nuo sąvės;
Nalkiti skriaudikus sukrukskit –
Lai jie nuog rankų jūs nudvės!
Lai jie sau' pekloj kaukia, rėkia:
Męs jų nenorime girdėt;
Nos mums tvirt bŕvį naują reikia.
O jie nenori mums padėt.
Mums prakaitą vis liet reikėjo,
Ir galvą tankiai palydėt;
O jie sau rŕmuose sėdėjo
Ir nė nemanė jus regėt.
Jau prie prakeikto kapitalo
Pražuvo tūkstančiai žmonių, –
Ir vis vergijos nėra galo,
Nėra dienų jums malonių.
Tad ant griuvėsių šios gadyinės
Tvarka nauja tur pražydt,
Kurioj pražūt turės kankynės,
Nes visiems lygiai reiks krutėt....

Verax Homo.

Revoliucijos statistika.

Rusijos laikraščiai paduoda suskaitas valdžios darbų, atliktų beslopinant revoliuciją nuo 7 sausio iki 7 vasario, tai yra bėgyje vieno mėnesio.

Uždengti 78 laikraščiai, areštuoti 58 redaktoriai, apšaukta karo metas 62-jose vietose ir išimtinias aštriosios apsaugos padėjimas 34-iose vietose.

Skaitlius nužudytų žmonių, neskaitant represijų Maskvoje, yra 1400. Areštuota politiškių prasikaltėlių Peterburge 1716, o visoje Rusijoje 10.000.

Subudavota nauji kalėjimai 17-koje miestų, išvaryta iš krasos ir telegrafo įstaigų apie 2000 darbininkų, uždaryta Peterburge apie tuziną pigių valgytvių kur darbininkai paprastai turėdavo prieglaudą ir sueigas. Apskaityta, jog dėlei netikusios valdžios, per agrariškus sukilimus kaimiečių liaudė turėjo nuostolio apie 60.000.000 rublių, iš kurių vienas šeštadalis pripuola ant Kursko, Orel ir Saratovo rėdybų. Novočerkaske areštuotas šventikas (popas) už pasakymą per pamokslą, kad žemė priguli prie dievo ir žmonių.

Ištikro tai kruvina statistika to mėnesio. Carizmo aukos didinas, kuriąs rija

Rusijos dabartinė valdžia kaip koks nepasotinamas siaubunas.

Didelės ir svarbios Amerikos socialistų tarybos.

Sziaurinės Amerikos Valstijose yra dvi socialistų partiji: Socialistų Darbininkų Partija (Socialist Labor Party) ir Socialistų Partija (Socialist Party). Su trumpinant yra žinomos – pirmoji po litaroms SLP., antroji SP. Pirmoji yra silpnė, nes praėjusiuose rinkimuose prezidento teturėjo vos 34.000 balų, tuomet tarp antroji turėjo netoli 500 000. Abi dvi partiji išpažįsta tuos pačius socializmo principus, bet skirtingais keliais prie jų eina; skirtą turi politiką ir dar skirtingas taktikas. SLP. pripažįsta, kad darbininkų luomas, tiktai į vieną visą svietinį darbo ryšį susijungęs, gali atsiekti savo emancipaciją (išsilaisvinimą), o SP. tvirtina, kad galima darbininkams daug laimėt ir į smulkius burelius susijungus. Iš pirmo pažvilgio tas išrodo menku atstumu vienos partijos nuo kitos, bet prisiziūrėjus su atyda matosi kad juodvi stovi viena nuo kitos labai toli. Ne-ątaiklumas taktikos įsias ir perskyrė: pirmiaus juk buvo viena partija.

Kame skirtumas?

Sztai kame. SP. stovi už smulkias unijas, – sakysiu kriaučių, kurpių, kepurininkų, dailidžių, anglekasių. Bet kada kriaučiai sustreikuoja, tai kepurininkai ir kurpiei siuva, dailydės abliuoja, anglekasiai lenda po žemės su pikiais. Nuo vienu kriaučių streiko svietui (tai yra kapitalui), nė šilta nė šalta. Gyvenimas nesustoja. Žmonės nė nežino, kad ten kur nuskriaustų siuvėjų burelis su baisioms pastangoms kovoja už savo tiesas. Nieks jų neparemia. Menkai kam vien kriaučiai terupi. Ir kriaučiai pralošia. Kapitalas džiaugias. Darbininkai dar gilesniū skurdan ir spaudimuosna į puola. Kapitalistai jiems už streiką keršija. Ir teip esti su kiekvienos rūšies amatnikais ir darbininkais, kurie turi savo mažas unijas.

SLP. smulkių unijų nepripažįsta. Ji skelbia vieną visąsvietinį darbininkų sąryšį. Skelbia, jog tik tada gali darbininkai laimėti, kada sustreikuoja visi sykiu: kurpiei, anglekasiai, geležinkelių tarnai, siuvėjai, telegrafistai ir kiti visi, kuriems pametus darbą, sustoja visas gyvenimas, nutįla pabirkai, apmišta kelionės sauzemių ir jurių. Toks streikas vadinasi generališku, ir jis šįmet Rosijoje sujudio iš pamatų caro valdybas. Vienur socialistai to streiko nepripažįsta (bijodami kad jis nebutų skolinatas nuo anarkistų), kitur uoliai skelbia.

Jis nepermaino socializmo principų, bet kaip matom, taktikoje padaro didelį skirtumą.

Žinoma, tasis skirtumas taktikos, per laiką dar ir daugesnį išsidirba kiton škių ypatybių, kurios paskiaus kasa tarpe partijų ravą vis platesnį ir gilesnį. Tas pats buvo ir su SLP. ir SP. Ejosi baisi per kelis metus tarp judviejų kova. Kerštai, persekiojimai viena-kitos uršiausiu budu. Spėkos darbininkų sklaidėsi, kapitalistai džiaugėsi.

Bet vėlesniu laiku žybtelėjo tarpe abiejų partijų spindulėlis sąmonės. Pradėta daryti tarybas. Vienur kitur pačios kuopos (nuo abiejų partijų) bando susieiti, susiprasti. New Jersey valstijoje net čielos šakos daro paskutiniaisiais mėnesiais konferencijas ir tariasi-taikinasi. Socialistai iš dalies nusileidžia social-darbininkams, ir pritaria naujai susitvėrusiai darbininkų organizacijai „Industrial Workers of the World“ (pramoningieji svieto darbininkai), kuri visai ant kitokių pamatų stovi, negu mūsų dabartinės unijos, parsiduodančios kapitalui.

Kadagi SLP. yra gan radikalška ir tyra, tai tik geistina butų, kad SP. jos politiką persiimtų, tada ir mums lietuviams vertėtų pritarti Socialist Labor Party.

Valstietis.

Socijališkos studijos.

K.: – Ar socializmo laikuose apmokės už darbą tam tikroms algoms, surėdytom per įstatus? Ar gi negalės žmogus atsisakyti nuo darbo, kurio jis niekad paskui nesunaudoja? Ar bus priverstas kiekvienas savo įplaukas sunaudoti, ar gal jis turės liekanas įdėti į valstybos išdą? Ar gi negalės žmogus, gyvendamas pačėdžiai, sukrauti turtą? Jeigu teip, tai jis, suvartodams trečdalį savo darbo vaisių, juk galės sutaupyti mantą ir paskui gyventi be darbo? Tokiu budu jis išgyvės be darbo iki senatvės, o paskui, nebegalint jam dirbti, visuomenė turės savo lėšomis jį karšinti?

A.: – Kaip tu supranti savo žodžius „kurio jis niekad nesunaudoja?“ Kaip gi gali kas nors gyventi nesunaudodamas? Kaip tu ištulkoji savo išsitarimą „ar bus kiekvienas priverstas savo darbą sunaudoti?“ Ar tu misliji, kad socialistai prispirs žmogų valgyti trejus pietus ant syk, vilketi pus-tuzinį švarkų ir pristatiuėti naujus ruimus prie namo su kožu pasididiniu įplaukos? Jeigu męs ko turėsme per daug, tai juk labai protingai padarysme, kad sustosme to daikto daugiau dirbė ir atilsėdami smogėsimės kitokiomis gerovėmis šio gyvenimo, ko dabar visi trokštame ir tik keletas tegalime

turėti. Kas per beprotystę butų krauti turtus, sunaudojant jų tik trečdalį! Juk mes visi gerai žinosime, kad mums nėra jokio pavojaus, ir gyvenimas yra pilnutėliai aprupintas. Ko turėsme perdaug, – nebedirbsime. Ko stokuos, – pasigaminsme. Darbas bus tik palaikymui gyvenimo, o gyvenimas tobulinimuisi žmogaus ir vienijimosi su puikia prigimtimi. Matosi, kad tu vis dar misliji, jog socializmo laikuose darbas bus tokia pat čyžma, kokia jis yra šėdien, kada žmogus vienas kitą nori aplenksti, nori užbėgti pirmyn keletu valandų savo gyvenime. Žmonės šėdien apie darbą teip mislija dėlto, kad pats gyvenimas yra ne-gyvenimas, tiktai trynimasi ir grudimasi žmonių savo tarpe, o darbas yra – baudžiava. Socializmo laikuose darbas bus tiktai kaip žaislė ir atsigavimas, gimnastika. Nustos darbas būti įkyrum edėjų sveikatos, energijos ir gyvasties. Kada užstos sąveikmė (kooperatyviška) respublika, tai visi šitie, raujanti plaukus klausimai iširš patį save. Vienas iš paikiausių, šio suredymo dalykų yra tai, kad dabar žmonės renka į valdybas žmones visai iš sau priešingo luomo. Tie patekė į valdininkus, nežinodami žmonių reikalų, lėbauja ir leidžia laiką ant užganėdinimo savo gyvuliškų smagurių. Tuomtarpu milijonai žmonių triusiasi ir vargsta, visai nepaisydami apie savo išrinktu valdininkų šaldravimus. Valdybos pavirto į kekšinyčias ir sueigas veidmainių-hipokritų. Urėdai pardavinėjami už pinigus. Valstijų turtus ir gerovę glemžiasi įsigalėję senatoriai, generolai ir milijonieriai. Bet kada darbininkai žmonės persiims socializmo mokslu, prades rupintis savo reikalais, pakils visi kaip vienas prieš tą sutrandijusią sistemą, išrinks iš savo tarpo vedėjus visos drauginės tvarkos, tada jie patį bus valdovais viso svieto. Jie supras, kad visi šių dienų vargai pačjo iš jų pačių kvailumo. Susitvėrė ir palaikydami tą suktybių ir šelmysčių tvarką, patį darbininkai yra kalti tose šelmystėse.

PRAZUVUSI VILTIS.

(Monologos.)

(Scena rodo mažą kambarį. Viena lovė, mažutis stalas, ant kurio guli butelis degtinės ir stikliukas. Pasikeliant uždangai scena tuščia. Įėjęs per duris, ne senas žmogus, blogai apsistaisęs, padeda kepurę. Iš pradžių nerviškai vaikščioja, paskui įrėdėda kalbėti.)

Gyvenk žmogau ir linksminkis!.. Myliu aš teisybę, bet retai priseina ją girdėti... Jieškau žmonių, ne randu... Vienok reikia gyventi... Draugai, sako man žmonės, draugai!.. Teip,

yra žmonės, kurie vadina save draugais; bet gana pažiūrėt į jų dūšią... ne malonūs bus tie draugai... Gal ką kitą tas žodis reiškia, nežinau!.. (Pažiūri į kišėnę). Gaila kad tuščia, o gerai būtų to prakeikto gaivalo išgerti; prigjausti prie širdies... Nėra darbo, nėra pinigų, nėra ramumo, nėra draugų... Aš vienas!.. (atsidūsta). Nešiau jungą nuo mažų mano dienų... Sunku viską išpasakoti, nes skauda širdis kaip primeni savo praeitį, o dar daugiau kada manai apie dabartinį savo padėjimą... Stiprina mano gyvenimą ta apgauliojanti viltis, kurią turėjau nuo mažų mano dienų iki šiol; bet dabar aš jos jau nebeturiu... Aš turėjau ją tada, kada šešių metų amžiaus, tarnavau už pūrą bulvių, per metus, braidydamas purvus, per dienas sėdėdamas prie kiaulių ar žąsų ant lietaus, o vakarais sušlapęs skusdavau bulves... Ir vis vienodai!.. Nemačiau dienos šviesos, nemačiau savo tėvų, ir čielia mano linksmybė tada buvo, kada aš pamatydavau mano pono vaikus, dailiai sušukuotus ir gražiai aprėdytus... Turėjau tada viltį savo vaikučius teip rėdyti; šėdien jos nebėra. Aš turėjau ją tada, kada būdamas pusberniu gaudavau po 15 rublių ant metų, važinėdamas dvaran arkliais medžius; buvo pas mane viltis turėti tokius arklius, šėdien jos nebėra... Sunku lažą nešti, piauti, kultti, arti, – ir už 30 rublių, kada kūną nėra už ką padoriai pridengti; kentėjau, nes dar turėjau viltį... Būdamas jau vyru, dažinojau kad yra ant svieto pabrikai ir kad juose geriau moka. Po ilgų vaikščiojimų gavau pabrėkė darbą. Tada atsirado pas mane draugai, bet kodėl jie ne vadinosi: Juozu, Petru, Vinu, o draugais, – nežinau! Gaila man paliko puikios gamtos, gaila man buvo to puikaus pavasario, čiuilbėjimo paukščių, to puikaus oro, laukų ir girių, kada čia reikia nuo tamsaus ryto iki tamsios nakties dirbti dulkėse ir smarvėj, ne matant per dienas saulės. Vienok kaip ir visados aš buvau biednu, ir ikišiol pas mane buvo viltis. Užgimė tada manyje įstabūs jausmai, – jausmai kaip žmoguje, kurį daužo vanduo, kada iš visų pusių apsupa jį didelios baltkartės bangos ir nebėra jam nei šviesos nei oro. Nėra jis tada liuosa savyvalda esybė... Nebeturi jis tada vardo... Vadina jį koku nors numeriu, koku kas nori vardu... Gal mirti, gal žūti, o negalės ir neturės tiesos gintis... Aš maniau... Man keities protas, vien prie tos mislies kada tą gražų, trumpą gyvenimą, – kuris dėl žmogaus yra puiki vasara ir kurioj jis gal nuskinti rožę, – tą trumpą, gražų gyvenimą reikia teip ilgu padaryti, ir tą ilgą laiką vargais puošti ir ašaroms plauti. Kodėl?!.. Čielą tą gyvenimą, nuo lopšio iki grabui, reikia bijoti, reikia slapstyti, reikia būti parduodama ir nuperkama medega iš kurios tur tiesą visi naudotis... Ne turi tiesos kalbėti, negali skaityti, negali nuskint tos rožės, nes kiti jų turi po keles... Argi aš ne žmogus?! Baisu! Kada, kada idealai išsigriaus iš už storų, sudulkėjusių sienų?! Szėdien aš girtuoklis, aš

geriu ir tie patįs mano brangūs draugai praneša man, kad jau neapkenčia manęs, kad aš jau nebetinku prie jų draugijos. Kuom aš kaltas?! Aš jaučiu ir baisiai viską atjaučiu... (Karštai) Szaukit ant manęs, draugai, – jūs, mano brangūs draugai, nors šėdien jūsų nebeturiu! Jūs traukiate nuo manęs... Už kągi jūs mane kaltinat?... Kodėl jūs kalbat apie tą, kas jums nerūpi?... Teip, aš tinginys, aš nenoriu dirbti, iš mano burnos atsiduoda degtine, aš jau išmestas iš jūsų teisingos draugijos... Bet, kodėl jūs, kaip idealistai, negalit teip jausti kaip užuodžiat?... Jūsų jausmai reikalauja faktų, jūsų jausmus kontroliuoja nosė ir duoda medegą liežiuvui, dėl peikimo... Būdamas pabrėke, aš tankiai vaikščiojau ant susirinkimų, ir tənai girdėjau prakalbas, – prakalbas, kurios kaip koksai baises nuodas kibo man už širdies ir aš tikėjau, – tikėjau dėlto, kad man kalbėjo; bet tiktai kalbėjo. Aš girdėjau kalbant: „Kiek, sako, – žuna jaunų spēkų tuose tamsiuose, pilnuose dūmų ir smarvės, pabriuose“, o šėdien tos aukos neapkenčiat, stumiat šalin nuo savęs. Aš dirbau, aš pripratęs dirbti, lenkti galvą ir sprandą prieš piniguočius, bet šėdien pas juos paliko mano turtais: sveikata ir viltis. Szėdien aš jau nebreikalingas, nes elgeta ant kūno... Aš jau rituosiu su baisia džiova, kraujas iš mano krutinės kasdieną teka, baises juodas kraujas, ir mirtis savo kaulinę šaltą ranką jau deda ant mano galvos... Plaukai nuo galvos krinta iš rūpesnio: ką reiks rytoj daryti; – o mano brangūs draugai, sulindę į kertes, juokiasi iš manęs... Draugai, aš netingiu, aš noriu dirbti; ir gavau džiova ne dėl to kad nieko ne dirbau, arba kad gyvenau puikiuose kalnuose Šveicarijos, sudėjęs rankas... Ne! Aš noriu gyventi, baises noriu gyventi, nors ir pasiskyrus su viltimi. Visi šėdien stumia mane nuo savęs; tik tas prakeiktas gėralas, (rodo į banką) duoda man nors ant minutos ramybę. Jis tiktai svaišina mane lygiai su visais; o toliau aš esu vienas, aš niekam nebreikalingas... Jau, jau smaugia mane... Kraujas eina... Ne!.. Kas čia mane teip smaugia... Paleisk! Sunku! jau galas... Neminėkite blogu!..

(Atišėda prie stalo, padėda galvą ant rankų. Uždanga nusileidžia.)

Br Vargšas.

Mieli Draugai!

Keliaudamas per lietuviškas kolonijas prisiklausiau daug visokių kalbų žmonese, patyriau visokių nuomonių, visokių tvirtinimų priešai socializmą. Kiekvienas žmogus myli pasiklausyt kalbėtojų, gerų kalbėtojų, kurių mes labai mažai turime. O tai vis priežastis, kad mes labai mažai turime agitatyviškų raštų, be kurių sunku žmonėms įgaut aiškų supratimą savo reikalų.

Aš suprantu, kad mums yra reikalingi raštai k. a. apie astronomiją, geografi-

ją, philozofiją ir tt. Bet šendien yra reikalingiausi raštai, kurie aiškina darbininkų padėjimą, išrodant žmonių luomus, jų partijas, gyvenimą, uždarbį, amata ir visą šendieninę tvarką.

Aš sutaisiau agitacijai socializmo brošiurėlę, kuri gal kaštuos atspaudint per \$60.00. Aš pats esmi neturtingas ir negaliu ją atspaudint. O ji, neabejoju, atneštų didelę naudą darbininkų luomui. Taigi šiuomi atsiliepiu į draugus, gal teiksias kaip katras paremti jos išleidimą pinigais. Pavienis egz. kaštuos 15c. 4 – už 50c. Kiekvieno aukavusio 50c. pagal jo noro, bus pagarsinta pabaigoje knygutės vardas ir pavardė.

Brošiurėlė vadysis „Agitatorius“. Bus kaipo tąsa „Socialisto knygineio“. Įtalpa sekanti:

1. Socializmas darbininku išganimas.
2. Socializmas tai yra persvara moksliska.
3. Socializmo ateitis.
4. Kodėl socialistai reikalauja teisingu teisdariu!
5. Kurie iš šitu ponu yra darbininkais?
6. Už kokias partijas darbininkai privalo balsuoti?
7. Jezus buvo dailyste.
8. Socializmas darbininku priešakias.
9. Socializmo philozofija.
10. Mitchellis ir Baer'as.
11. Socializmo piramidoid.

Aukas tam reikalui meldžiu siųsti ant šio adriso: K. Rutkns, 412 Siegel st., Philadelphia, Pa.

Biblijografija,

„Kaip bulgarai laisvę įgijo“. Pirmoji dalis – Bulgarij kova už laisvę. Parašė S. Rusova, vertė P. B. – is. Išleido „Šviesos“ bendrovė. No. 6. Vilnius 1905. psl. 31. Kaina 10c.
 „Kaip bulgarai laisvę įgijo“. Antroji dalis – Bulgarij konstitucija. Par. S. Rusova, vertė P. B. – is. Išleido „Šviesos“ bendrovė. No. 7. Vilnius 1905. psl. 31. K. 10c.
 „Elementorius arba skaitymo ir rašymo mokslas“. Par. P. Višinskis. Vilnius 1905. psl. 64. k. 15c.
 „Žmogaus tiesos“. Par. P. Višinskis. Isl. „Šviesos“ bendrovė. No. 9. Vilnius 1905. psl. 20. k. 7c.
 „Zodelis į Lietuvos dvarininkus“. Atsišaukimas LDP. 1 psl.

L.S.P.A. finansų apyskaitos.

Įplaukimai:

Prenumeratos 3.00. Už raštus 5.52. Mėnesinių 3.60. Buvo 86.39. Viso 98.51

Išleidimai:

Krasos ženkleliai 15c. Už salę prieš ir po Susivažiavimo 2.25. Elektrotipe 1.55. Spauda etc. 2.77. Zeceriui 7.00. Vi-
 „Inėjo“ „ „ „ 13.72
 „Išėjo“ „ „ „ 98.51
 „Lieka“ „ „ „ 13.72
 „Lieka“ „ „ „ 84.79

AUKOS.

Revoliucijos reikalams:

Brooklyn, N.Y. nuo vietinio revol. komiteto, per V. Vaide-
 45.00
 Lapelis No. 56, per J.P. Eydintą, Jersey City, N.J.: – J.P. Eydintis 50c. M. Tamulionis, T. Budrevyčius, J. Žvingilas, K. Mičiulis – po 25c. Viso 1.50
 Lapelis No. 57, per J. Pašalinį, New Baden, Ill.: – S. Stan- kus 50c. J. Širvinskis 30c. J. Pašalinis, A. Ambrazas, J. Mikalau- skis, J. Preikšaitis – po 25c. E. Kokevyčius 20c. Viso 2.00
 Lapelis No. 130, Per A. Stočkų, Torrington, Ct.: – A. Maske- lūnas, A. Stočkus – po 1.00. J. Juozapaitis, A. Vokietaitis, P. Malinauskas, J. D. Gurskis, J. Kazlauskas – po 50c. A. Piepula 30c. J. Vokietaitis, A. Žuvelis, A. Gigevyčius, J. Zubrickas – po 25c. B. Juozapaitienė, C. Sidarienė – po 10c. Viso 6.00
 Ansonia, Ct. per M. Vokietaitį: – A. Marinavyčius (Jauna- sis) ir O. Marinavyčienė (nuotaka) – po 2.00. S. Taruška (iš

New Yorko), J. Marinavyčius, O. Viltrakiutė, V. Kreivaitis – po 1.00. F. Vokietaitis, A. Taruška – po 50c. B. Jurksa, M.P. V. – po 30c. M. Dauksiūtė, A. Dauksienė, J. Dauksa, A. Kubilius, J. Kubilius, S. Dilius, L. Diliuvenė – po 25c. J. Vokietaitis (New Haven) 15c. V. Timinskas, O. Vaitkūniūtė – po 10c. O. Dauk- šiūtė 5c. Viso (išėmus 10c. persiuntimul) 11.65
 Buvo 641.15
 Viso labo yra 707.30

„Kovos“ Fondai:

Brooklyn, N.Y. 19-ta kuopa, nuo baliaus, 7.96
 K. Kiršenas, Wilmerding, Pa. 1.00
 J. Stirbis, Cleveland, Ohio 50c.
 K. Čelkis, Bridgeport, Ct. 1.00
 Buvo 60.87
 Viso labo yra 71.39

Aukos kelionei revoliucionierių

Bennington, Vt.: K. Balčiūnas, A. Griškonis – po 1.00. J. Zūbas, A. Zubienė – po 50c. Viso 3.00

APGARSINIMAI.

SUSIRINKIMAI.

Philadelphia, Pa. 1-ma kuopa LSPA. laiko susirinkimus kožno mėnesio 2-ame ir 4-me utarnike, 8-tą val. vakare Lie- tuvių Laisvės Klube, po No. 943 So. 2-nd Str. Sekretorius, A. Bernotas, 412 Siegel Str.

Chicago, Ill. 22-ros kuopos susirinkimai laikysis kiekvie- name pirmame mėnesio nedėldienj, M. Mieldažio salėje, 68 W. 25-th St. Organizatorius A. Kuzma, 713 W. 16-th St.

Baltimore, Md. 14-ta kuopa laiko susirinkimus kožno mė- nesio pirmą pėtnyčią, 8 val. vakare, lietuviškoj salėj ant Barre str.

Chicago, Ill., 4-tos kuopos LSPA. susirinkimai atsibuna 2 kart ant mėnesio, salėje, po No. 869–33rd place, 3 val. po pietų. 1) 2-me nedėld. mėnesio, pašvėstas kuopos reikalam ir propagandai. 2) 4-ame ned. mėnesio, pašvėstas partijos reikalams.

Organizatorius J. Jančauskis, 95 Canalport ave. Sekretorius, J. Krūmas, 4556 So. Ashland ave.

Brooklyn, N.Y., 19-tos k. LSPA. susirinkimai atsibuna 2sykiu ant mėnesio: 1) kas pirmą nedėldienj mėnesio, 3-čia po pietų. 2) kas trečią pėtnyčią mėnesio, 7 vakare, po No. 73 Grand str.

Cleveland, O., 3-čia k. LSPA. laiko susirinkimus kas n- tarninką. 7½ val. vakare, po No. 570 St. Clair str. Vardan kuopos, T. Bartkus, 19 Peck ave.

Springfield, Ohio, 12 k. LSPA. susirinkimai atsibūva kas pirmą nedėlią mėnesio, po No. 28, N. Spring str.

Spring Valley, Ill, 23-čia k. laiko susirinkimus ketvergais po kožnai 1-mai ir 15-tai dienai mėnesio, 7-tą val. vakare, svetainėje M. Mažeikos, ant Dakota str.

Luzerne, Pa. 33 kuopa laikys susirinkimus kas 1-ma ir 3-čia nedėldienj mėnesio, vakarais, nuo 7 valandos, po No. 213 Bennet Str.

Organizatorius J. K. Makuokas.

Senandorio 28-ta k. LSPA. laiko susirinkimus kas dvi savait- ti, ant kampo North-West Main ir Lloyd ulyčių, ruimas 5. KOMITETAS.

Newarko, N.J., 11-ta kuopa LSPA. laiko susirinkimus kas pirmą nedėldienj kožno mėnesio, po No. 86 Jackson str. 10 val. iš ryto.

Sekt. A. STANELIS, 24 West str.

LINKSMYBE NAMUOSE.
GEM ROLLER ORGAN. PREKE TIKTAI \$5.00.

Graujama maszina arba vargoneliai, su kuria kiekvienas gali grajyti be jokio mok- slo visokius marszus, valčius, polkas, kad- rilius, giesmes, dainas ir tt. Labai naudinga del giedorių, klubių, draugysčių, vese- lių, vakariuškų ir kitokių pasilinkszinių- nių. Geriausias dalykas del užbovyjimo sve- cijų. Muzika yra padaryta ant atskirių ada- tinių volelių. Kartu su vargoneliais duo- dame 3 volelius už dyką, bet jų galima gauti nuo mūsų kiek kas nori po 25 cen- tus už volelį. Turime 800 viskių gatunkių volelių ir norintiems prisiūsime vo- lelių atskirį katalogą. Sveria 15 svarų; 16 colių ilgio, 14 pločio ir 9 aug- szezio. Visur parsiduoda po \$6.00, bet mes ant trumpo laiko paleidome už \$5.00. Norint pasinaudoti isz szytos progos, reikia pasiskubinti pirkti.

Teipgi turime dydesnius vargonelius po vardu Concert Roller Organ, kur- rie yra daug puikiasni ir gražiaus grajyna. Sveria 30 svarų; 19 colių ilgio, 16 pločio ir 14 augszezio. Su tais vargoneliais duodame 5 volelius už dyką. Vargoneliai visur parsiduoda po \$12.00, bet mes paleidome ant trumpo laiko už \$10.00.

AMERICAN DRUKAVOJAMA MASZINA
 Musų Preke Tiktaik \$6.75.

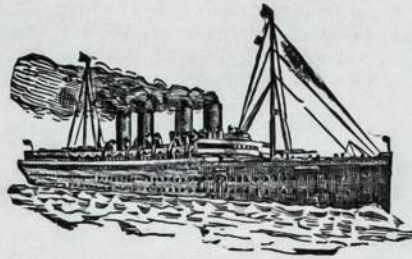
American Typewriter druka- vojama maszina yra reikalinga del kiekvieno žmogaus. Su ja galima drukuoti teip greitai ir gražiai kaip su maszina už \$100. Kiekvienas be jokio mok- slo gali su ja drukuoti ir viso- kiuose kalbuose. Maszina yra įdeta į puikią skrinelę ir sveria penkis svarus. Isz viso yra 73 litaros ir ženklai. Tą masziną ga- lima gauti sekancziuose kalbuo- se: su lietuviszkomis litaromis, lenkiszkomis, maskoliszkonis, vokiszkomis, francuziszkomis, spaniszkomis, angliszkomis ir skandinaviszkomis. American drukavojama maszina yra visur žinoma kaipo geriausia ir parsiduoda po \$10.00, bet mes ant trumpo laiko paleidome už \$6.75. Kas nori pasinaudoti isz tos progos, turi skubintis pirkti, nes, kad to apgarsinimo nebebus sziamė laikrasztyje, tada preke bus dydesne. Jeigu kas nenori siųsti visų pinigų isz kalno, tegul prisiunczia vieną doleri ir mes tuojaus iszsiūsime tavorą. Kit- us pinigings gales užsimoketi kaip tavoras ateis. Tavorą galime prisiųsti į visus krasztus svieto.

Pas mus galima gauti visuokius tavorus, kokius kas tiktaik pori ir pigiaus kaip kitur. Mes prisiūsime už dyką mūsų gražį katalogą kiekvienam kas prisiūs savo vardą ir teisingą adresą. Kupcziai pas mus gali pirkti tavoras pigiaus kaip kitur. Reikalaujame gerų agentų.

COSMOPOLITAN TRADING CO., DEPT. 2
 61 PARK PLACE, NEW YORK CITY, U. S. A.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA LIETUVIŠKA BANKA
Philadelphijoje, Pa.
PARDUODA LAIVAKORTES
ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigų ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentura geležinkelių tikietu

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.

609 South 3-čia gatvė, Philadelphia, Pa.

KAD SERGI NENUSIMYK -- BUSI ISZGYDYTAS --

Pirmiaus kreipimosi prie kokio daktaro, pažink savo ligą ir priežastis pamatiškai, kad koks daktaris bile kur ar sūdaktaris ne sanė ligą neiškalbetų, už tai reikalauk — atsiusdamas 10 centų stem-poms, gausi knyga parašytą profesoriaus Dr. E. C. Collins ir perskaityk apie savo ligą skyrius su acyda

Knyga

Vadova ing

Sveikata

Joje randasi dideli koliauoti paveiksiai sudejimo žmogaus kuno ir naujai da deta 11 apsiereškimo gemančio kudikio pas motiną viduriuose. Ta knyga naudinga sergantiems ir sveikiems

Dr. E. C. Collins Medikalszkas Institutas yra seniausias Amerikoje ir žemiaus minejamas ligas, greičiausei šu geriausia pasekme išgydo, — nuo plančiu ligos, kosulio, kepenu, inkstu, viduriu ligos, kraujo nečystumo, galvos skaudėjimo, diegliu ir reumatizmo; skuros [odos] ligas ir niežejimą, lytiškas silpnybes, slaptas ligas vyru ir moteru, seklos nubėgimų, saužugystę su jos visais apsiereškimo vaisiais, nervu ligas, abelną nusilpnejimą, kataro (slogos), puslės, galvoj spiegiimą, miegustumą, geltliges, skausmingas moteru menesines ir baltasias antdrapanes, užsikrečiamas piktas ligas, kaip ir kitas kurios ant nelaimes žmonių ir kankinimo atsiranda, į umą laiką. Atsišauk tuojaus, nes —

Dr. E. C. Collins Medical Institute yra Speciališkias daktaras visada ant kožnos ligos. — Del kožno apsilpninto ligom, Speciališkiai vaistai tampa sutaisyti po ištyrimo ligos ir išsiunčiami po Suvienytas Valstijas visur, Canada, Mexica ir visą pasaulę.

Rašant adresuok: Dr. E. C. Collins Medical Institute,
140 W. 34-th str. New York City.

Atsišaukiantiems asališkai ofissas (tarp Broadway ir 7-tos Ave.) atdaras kasdien nuo 10 iki 5 val. po pietų.
Vakarais: Utarninke, Seredoj ir Pėtnfnoje nuo 7 iki 8 val. Nedėlioms: nuo 10 val. ryto iki 1 val. po pietų.

GRAMATIKA ANGLISZKOS KALBOS

su isztarymu kiekvieno žodžio lietuviszkai—
sekancoziai: chair (czēr), kedė;
face (fēis), veidas;
village (vilidž), kaimas ir tt.
Knyga apdaryta, 147 puslapiai, su prisiuntimu
—\$1.25. Pinigus yra geriausiai prisiųsti per
„Postal Money Order“ ant szio adreso:

P. MIKOLAINIS,
Box 15, Station D.
New York City.

LIETUVIŠKA APTIEKA.

JOFFE & WOLFF.

3-čia ir Bainbridge Str.

PHILADELPHIA, PA.

Prilaikome visuomet krautuvėje grynus vais-tus, visokias europėjiskas szaknis; teipgi turime: Severos gyduoles, Groblevskio, Treinerio Kartųjį vyną, Pain expellerį, šviežias dieles. — Užkviėiamė visus lietuvis lankyti į musų sąkrovą. Receptus sutaisome su didžiausia atyda.

Kolsun Bros.

Main Office 224 Bainbridge Street.

Karietos šermentims, ba-
liams, vestuvėms ir t. t.
pribuna bile valandoje —
Keistone Telehpne
Main 48-42 D

Priima orderius teipgi: Georg Kolsun 9580. Waters

TEMYKITE!

Vienatinė lietuviška Aptieka

P. Rovno,

Kampas 3-čios ir Monroe arba
724 So. 3-rd str. Philadelphia Pa.

Toje aptiekoje viską galima gau-ti, kaip ir sename krauj: tikras Pain Expelleris, Gumbo, Bobro, pilvo ir anodino lašai; Kinder Balsamas; dielės ir bonkos; vi-soki kvėpalai, muilai ir visoki kosmetikos daigtai, vietiniai ir iš užsienių; receptai sutaisomi iš geriausių kemiškų padarinių sulyg daktaro nuorašų. Prie to duodasi kiekvienam nesveikam higijeniškos rodos. Aptieka atvira dieną ir naktį. Sneka visokiais liežuviais.

Kada tik norėsi pasisamdyti sau advo-katą, kiekvienamė legališkame reikale, kreipkis pas

Luther S. KAUFFMAN

ATTORNEY-AT-LAW

1001 CHESTNUT STR. PHILADELPHIA, PA.
ROOM 711 MUTUAL LIFE BUILDING

Shepherd's APTIEKA

N.E. kampas 2 ros ir Dickinson Str.,
Philadelphia, Pa.

VIENATINIS LIETUVIŠKAS SALIUNAS
CAMDEN'E, N. J.

JULIUS GALMIN

Visoki skanūs švieži gėrimai: alus, degtinė, vy-nas, iikičiai; puikūs cigarai.

400 Mechanic str., Camden, N. J.

Bell Phone, 868-x E. Phone, 1033-A

NAUJIENA!

NAUJIENA!

H. MEDOFF'O tikra Lietuviška
TRAIANKA

Turiu atkreipti atydą, kad kiekviena moteriškė visados privalo turėti tikrą Lietuvišką Trajanką namuose. Trajanka yra padaryta iš 29 visokių augalų ir šaknių iš tėvynės; geriausia ir pasekmingiausia nuo visokių apsil-pimų ir skilvio negalių.

Teipgi gaunama MEDOFF'O REUMATIC, puiki gy-duolė nuo visokio būdo reumatizmą ir MEDOFF'O STO-MACH BITTERS, kuri išgydo visokias skilvio ligas.

Adresuokit:

H. Medoff

PHARMACIST AND CHEMIST

151 Metropolitan ave. Brooklyn, N.Y.

PIGI KURPIŲ KRAUTUVĖ.

H. Adelston.

725 So Second Str. Philad. Pa.

Visokios, naujausios mados czeverykai, vyrams, moterims ir vaikams. Susiszneka lietuviszkai. Pigių prekės.